

فرهنگ، هنر و رسانه ویژه

بهار

نشر و آموزش خالی از افسانه و خیال

اهمیت ندادن نظام آموزشی به ترویج کتابخوانی در کنار شمارگان پایین کتاب و نبود مرادده میان داستان نویسان با سایر رسانه‌های هنری زمینه رشد کتاب کودک و نوجوان را با مشکل روبه‌رو کرده است

رکورد شکنی با ۱۰ میلیون مخاطب

سینما امسال در هفته اول تیرماه به رکورد مخاطب ۱۰ میلیون نفری رسید و می‌توان امیدوار بود که رقم کلی فروش گیشه سینمای ایران در سال جاری به ۲۰۰۰ میلیارد تومان برسد

۱۰۰

تلخ و شیرین هپکو در نان‌گزیده‌ها

مستند «نان‌گزیده‌ها» که قسمت سوم آن رونمایی شد، تلاش دارد روایتی از احیای کارخانه هپکو و حمایت پدران شهید رئیسی را پیش روی مخاطبان قرار دهد

فیلم مستند

۶۰

خدمت‌هنر ایرانی به زائران حسینی

کربلا مرکز ثقل جهان تشیع است و هر روزه بر مشتاقان زیارت ضریح ۶ گوشه ابا عبد... افزوده می‌شود. این اشتیاق می‌طلبد که عتبات با توسعه در خور زائران حسینی همراه باشد

نوعه خوانی

۷۰

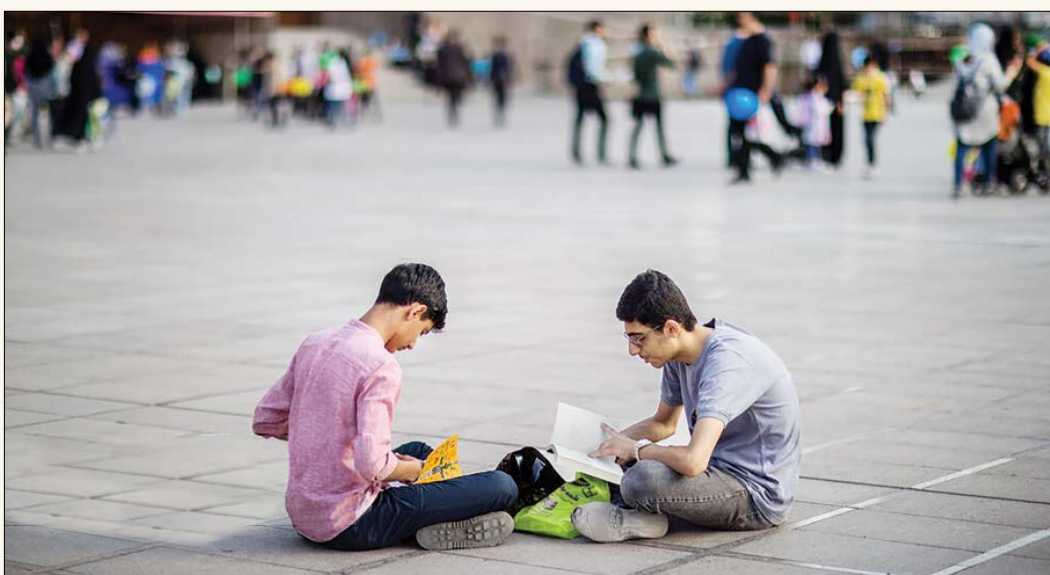

۱۱

زاویه دید

سند نهضت ترویج مطالعه مفید به‌زودی رونمایی می‌شود

مطالبه عمومی برای یک نیاز فرهنگی

اصلاح تجربه‌های ناکام

آن، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. مطالبات همگنی فعالان حوزه کتاب توجه کرده است و با الزام وزارت آموزش و پرورش به گنجاندن «رنگ خواندن» در برنامه درسی دانش‌آموزان مقطع تحصیلی ابتدایی به منظور ارائه آموزش مهارت‌های خواندن، یکی از مهم‌ترین خلأها در زمینه ایجاد عادت به مطالعه در سنین کودکی و نوجوانی را پر کرده است. این وزارتخانه بر همین اساس ملزم شده است سالانه و براساس برنامه‌ای مدون به پایش دانش‌آموزان مدارس در همه مقاطع تحصیلی برای شناسایی انواع اختلالات خواندن بپردازد و برای بهبود وضعیت دانش‌آموزان مبتلا به اختلال خواندن، اقدام لازم به‌عمل‌آورد. ضمن این‌که توجه به مفهوم «مطالعات خواندن» در برنامه‌ریزی‌های درسی وزارت علوم و هدایت پژوهش‌های کاربردی و نظری کشور به سمت موضوع خواندن و همه تقسیمات مختلف آن مانند «خواندن دیجیتال» از بندهای جالب این سند است. اجرایی شدن بندهای این سند خوب که یکی از اقدامات درخشان شورای عالی انقلاب فرهنگی در زمان ریاست شهید رئیسی است، از این پس مطالبه جدی و پیگیر فعالان عرصه کتاب و کتابخوانی و رسانه‌ها در دولت چهاردهم خواهد بود.

اسلامی در بهبود زیست فرهنگی، اجتماعی و سیاسی خود مشارکت فعال و بویا و مؤثر داشته باشد. نکته قابل توجه در این سند، مشخص کردن یک متولی مشخص برای ارزیابی و سنجش میزان تحقق اهداف تعیین شده است. براساس بندهایی از این سند، باید دستگاه‌ها و سازمان‌ها هم‌افزایی شکل بگیرد تا نتایج حاصل، قابل ارزیابی باشد. اصلاح و تغییرات یاد شده با کارشناسی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور صورت گرفته است و تنظیم‌کنندگان سند معتقدند رویکردشان، اصلاح سندهای قبلی نیست، بلکه به دنبال تغییر ریل سیاست‌گذاری مطالعه در کشور بوده‌اند. براین اساس سند نهضت ترویج مطالعه مفید به دنبال دسترسی آسان و ارزان شهروندان به مواد خواندنی مناسب و توسعه مهارت‌های خواندن و رفع موانع عمومی‌سازی فرهنگ مطالعه است. این امر نخست با تعریف مفاهیمی چون خواندن، خواننده به‌عنوان یک‌کشت‌فردی با هدف یادگیری تقبیل داده شده بود؛ ضمن این‌که به عادات خواندن و ذائقه‌های ایرانی توجه کافی نشده و رویکرد غیرعملیاتی و غیر فرآیندی به مسأله و محدود کردن خواندن به کتاب‌خوانی و مواد خواندنی فقط به کتاب از مهم‌ترین ضعف‌های این اسناد بود.

مسئولیت دولت در تولید محتوا

توجه به فناوری‌های نوین و نقش آن در امر خواندن یکی از ویژگی‌های قابل توجه این سند است. براساس

نوازه سرایی، چشم به راه بزرگان

یکی از کارهایی که امروزه در مداحی انجام می‌شود سبک‌سازی و تصنیف‌سازی در مداحی است. باید توجه داشت کسی که می‌خواهد سبک‌سازی و تصنیف‌سازی شود باید دانشی در شعر و موسیقی داشته باشد، می‌توانیم نوحه با تصنیف فرق دارد. این مهم‌ترین دغدغه ذهنی من و خیلی از مداحان دیگر است. ما می‌گوییم تصنیف عام‌تر از نوحه است. نوحه یعنی آن چیزی که خوانده می‌شود و با آن سینه می‌زنند و گریه می‌کنند و وزن هم کنار نوحه هست و هر شخصی می‌تواند آن را بخواند، اما تصنیف شعری است که در کنار کلمات دارای آهنگ مهمی باشد و بدون آهنگ نمی‌شود آن را خواند. زیرا وزن شعر با آهنگ مشخص می‌شود. تصنیف را اگر بدون آهنگ بخوانیم مانند شعری است که بعضی از کلماتش ناقص است و نمی‌شود آن را خواند. خیلی‌ها می‌گویند که به سمت تصنیف نباید رفت چون ماندگاری ندارد و قوت‌هایی که شعر دارد مثل آرایه‌های ادبی و صنایع ادبی و عمق مفاهیم در نوحه نیست. من می‌گویم تصنیف و تصنیف‌سازی مهارتی است بین ادبیات و موسیقی که حتماً تمام ادبیات را می‌خواهد و از موسیقی هم خیلی چیزها را می‌خواهد. هر قدر صنایع ادبی بیشتر در تصنیف به کار برده شود تصنیف زیباتر است. این‌گونه نیست که نوحه ظرفیت استفاده از آواز آریایی و صنایع ادبی را نداشته باشد به این دلیل که شعرا از این صنایع ادبی برای تصنیف کمتر استفاده می‌کردند. این جاذبه‌ها که در تصنیف نمی‌شود از صنایع ادبی استفاده کرد، چون همیشه شعرا نوحه‌ها را سریع می‌گفتند. کتابی هم بر مبنای اصول سرایش تصنیف مذهبی در حال تدوین است که احتمالاً «نظم‌نامه» نام دارد. این کتاب می‌تواند یک منبع آموزشی علمی باشد بر مبنای تئوری‌های موسیقی، تئوری‌های ادبیاتی و علوم که قبل از موسیقی و ادبیات و معارف است. موضوع دیگر این است که برای تصنیف وقتی گذاشته نمی‌شود، یعنی شعر را می‌توانستیم بنویسیم و همه از تمام ظرفیتش استفاده کنند. ولی نوحه به این شکل نیست. نوحه از نغمه‌ها به راحتی به افراد منتقل کرد. نوحه اگر منتقل شود بعد از چند دست به چیز دیگری تبدیل می‌شود. به این صورت که اگر فراوان یک نثر را اشتباه و افراد دیگر هر کدام یک نثر را اشتباه بگویند نوحه کاملاً عوض می‌شود، چراکه آهنگ نوحه به اندازه کلمات نوحه مهم است. به عنوان مثال مگر می‌شود کلمات شعر حافظ را عوض کنیم؟ آهنگ نوحه و نته‌های نوحه را هم نمی‌توانیم عوض کنیم، مگر این‌که شاعر نوحه‌سرایی‌اشیم. خلاصه این‌که در این عرصه دو راه داریم؛ یکی این‌که خودمان سرمان را به زیر انداخته بزرگ شدن و این کودک بدون هیچ سربرسی حتماً بزرگ خواهد شد، اما این بزرگ شدن به درد نمی‌خورد. همه ما اگر که چشم‌مان به بزرگ‌ترهای مان باشد که بزرگ‌ترهای مان هم چشم‌شان به بزرگ‌ترهایشان و در نهایت به معصومین برسد این بزرگ شدن مان جهت دار خواهد بود. اما هر تائیه‌ای که بدون راهنما و استاد بگذرانیم برای ما ضرر خواهد بود و همه اساتید که در این عرصه هستند حق دارند. ما از نظر دادن و ارزیابی بی‌پروای اساتید باید پرهیز کنیم و حتماً باید در نوحه سرایی تقوا داشته باشیم و در این راه دنباله‌رو بزرگ‌ترهایشان باشیم.

محمد مرمیری
شاعر و دانش‌آموز